

Dosarul nr. 2ra-668/23
2-21091699-01-2ra-03052023

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (R. Pascari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Malii, A. Braga, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

10 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Ion Malanciuc
Diana Stănilă
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Sîrcu Ivan, reprezentat de avocatul Dumitru Mîrzenco,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sîrcu Livia împotriva lui Sîrcu Ivan cu privire la partajarea averii comune în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Sîrcu Livia, s-a casat parțial hotărârea din 09 februarie 2022 a judecătoriei Strășeni, sediul Central și pronunțată o hotărâre nouă,

c o n s t a ț ă :

La 17 iunie 2021 avocatul Spoială Sergiu, în numele și interesele reclamantei Sîrcu Livia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sîrcu Ivan, prin care a solicitat partajarea averii comune în devălmășie, prin atribuirea în proprietate Liviei Sîrcu a ½ cotă-parte ideală din bunul imobil cu nr/cadastral XXXX, cu suprafața de 70,4 m², aflat în XXXX; ½ cotă-parte ideală din SRL „Comilita”, codul fiscal XXXX și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că, la 21.09.2007 a încheiat căsătoria cu Sîrcu Ivan, care fost înregistrată la Oficiul Stării Civile Strășeni, în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 159. Prin hotărârea din 23.10.2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, căsătoria dintre a fost desfăcută. La momentul depunerii cererii de desfacere a căsătoriei, nu a înaintat careva pretenții cu privire la partajul averii comune, deoarece Sîrcu Ivan i-a promis că toată averea dobândită în timpul relațiilor de căsătorie, va fi donată de comun acord copilului comun.

A relatat că, după desfacerea căsătoriei Sîrcu Ivan nu a mai dorit să partajeze pe cale amiabilă, averea dobândită în timpul relațiilor de căsătorie, și anume, bunul imobil cu nr. cadastral XXXX cu suprafața de 70,4 m², amplasat în XXXX, modul de folosință fiind construcție comercială. Conform certificatului privind valoarea

bunului imobil eliberat de către ASP la data de 21.01.2021, acest bun imobil este utilizat ca magazin valoarea estimată fiind de 150 384 de lei.

A mai invocat reclamanta că, în timpul aflării în relații de căsătorie au întemeiat o mică afacere și anume XXXX, administrator fiind Sîrcu Ivan, fondator fiind Sîrcu Ivan.

A menționat reclamanta că aceste două bunuri nominalizate, constituie averea dobândită de către foștii soți în timpul căsătoriei.

A solicită reclamanta admiterea cererii de chemare în judecată privind partajarea averii proprietate comună în devălmășie și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 09 februarie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată (f.d.62).

În motivarea soluției sale instanța de fond a reținut că, reclamanta Sîrcu Livia nu a prezentat careva probe concludente și pertinente, prin care să demonstreze faptul că în timpul relațiilor de căsătorie, a contribuit cu mijloace financiare sau și-a adus aportul în alt mod, la sporirea valorii bunurilor imobile și mobile, deținute cu drept de proprietate de către Sîrcu Ivan, până la înregistrarea căsătoriei.

Cu referire la pretențiile reclamantei Sîrcu Livia, cu privire la atribuirea a 1/2 cotă ideală din SRL „Comilita”, instanța a reiterat faptul, că în baza extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 947 din data de 22.01.2021 unicul asociat al acestei firme este pârâtul Sîrcu Ivan și astfel instanța de judecată nu poate din oficiu modifica actele de constituire a SRL „Comilita”.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 02 martie 2022 avocatul Spoială Sergiu, în interesele reclamantei Sîrcu Livia, a declarat apel, solicitând admiterea spre examinare a cererii de apel și casarea hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea înaintată de Sîrcu Livia să fie admisă integral.

Prin decizia din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Sîrcu Livia, casată parțial hotărârea din 09 februarie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, în partea bunului imobil cu XXXX și în partea compensării cheltuielilor de judecată și, în această parte, a fost pronunțată o hotărâre nouă prin care:

S-a atribuit în proprietatea Liviei Sîrcu și Sîrcu Ivan câte ½ cotă-parte ideală fiecare, din bunul imobil cu XXXX, cu suprafața de 70,4 din XXXX.

S-a încasat de la Sîrcu Ivan în beneficiul Liviei Sîrcu taxa de stat în sumă de 2 255,76 de lei achitată la depunerea acțiunii și suma de 1 691,82 de lei, achitată la depunerea cererii de apel.

S-a respins cererea pârâtului/intimat Sîrcu Ivan privind compensarea din contul reclamantei/apelantei Sîrcu Livia a cheltuielilor de asistență juridică suportate în actuala pricină civilă.

În rest, hotărârea din 09 februarie 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, a fost menținută.

S-a anulat sechestrul aplicat asupra ½ cotă-parte din „XXXX”, aplicat prin încheierea Judecătorei Strășeni /sediul central/ din 21 iunie 2021.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că Sîrcu Livia și Sîrcu Ivan au înregistrat căsătoria la data de 21.09.2007 la Oficiul Stării Civile Strășeni, prin hotărârea din 23 octombrie 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul central, căsătoria a

fost desfăcută. Astfel fiind supuse, regimului juridic devălmaș bunurile agonisite în timpul căsătoriei, Sîrcu Livia a pretins la partajarea averii comune în devălmășie a soților în cote-părți egale și, anume, bunul imobil cu nr/cadastral XXXX, cu suprafața de 70,4 m².

Curtea de Apel Chișinău a invocat că, conform extrasului din Registrul bunurilor imobile eliberat la 20 ianuarie 2021 cu referire la bunul imobil cu numărul cadastral XXXX, temeiul înscrierii dreptului de proprietate asupra acestui bun îl constituie procesul-verbal de recepție din 01.09.2011, dreptul de proprietate fiind înregistrat la 02.09.2012. Respectiv, pornind de la prevederi legale consideră că instanța de fond, a interpretat eronat legea, greșit a concluzionat că proiectarea, obținerea actelor permissive pentru construcție, procurarea materialelor de construcție, edificarea bunului imobil în litigiu, au fost efectuate doar și exclusiv de către Sîrcu Ivan și din contul mijloacelor financiare ale acestuia.

Or, după cum s-a stabilit, dreptul de proprietate a fost înregistrat în timpul căsătoriei și, corespunzător, acesta se supune regimului juridic a bunurilor aflate în proprietate comună în devălmășie a soților. Motivele invocate de pârât în combaterea acestei situații nu sunt relevante speței, deoarece nu demonstrează o altă stare juridică a dreptului de proprietate existent în privința acestui bun.

A mai indicat că nu poate fi admis ca motiv de respingere a respectivei pretenții nici faptul, că terenul pe care a fost edificată construcția aparține cu drept de proprietate doar lui Sîrcu Ivan. Or, faptul dat nu constituie temei de a anula regimul juridic al proprietății comune în devălmășie a foștilor soți în privința bunului dobândit în proprietate în timpul căsătoriei, chiar dacă acesta este amplasat pe terenul, proprietate exclusivă a unui din soți.

Cu referire la solicitările Liviei Sîrcu privind atribuirea a 1/2 cotă ideală din SRL „Comilita”, Completul a notat că instanța de fond temeinic și legal a respins acțiunea în această parte, deoarece societatea, ca persoană juridică distinctă și independentă în raport cu părțile în litigiu, nu poate fi divizată și nu pot fi atribuite cote părți din această persoană juridică foștilor soți, chiar și în situația în care unul din soți a devenit proprietar a capitalului social din societate în timpul căsătoriei.

A conchis instanța de apel asupra necesității încasării de la Sîrcu Ivan în beneficiul reclamantei Sîrcu Livia a taxei de stat în sumă de 2 255,76 de lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată suportate pentru plata taxei de stat la examinarea cauzei în prima instanță și a sumei de 1 691,82 de lei, în instanța de apel, proporțional pretențiilor admise, potrivit valorii bunului imobil în privința căruia instanța a admis acțiunea.

La 21 aprilie 2023, Sîrcu Ivan, reprezentat de avocatul Dumitru Mîrzenco, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea în care a fost casată hotărârea instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi prin care să fie menținută hotărârea instanței de fond (f.d. 130-138).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a luat ca bază doar faptul, că procesul-verbal de recepție finală a construcției comerciale cu numărul cadastral XXXX este datat cu 01.09.2011 și că dreptul de proprietate asupra acestei construcții a fost trecut în registrul public la data de 02.09.2012, adică în timpul, când părțile se aflau în relații de căsătorie. Abordarea de către instanța de apel a situației din prezenta

speță este absolut nejustificată. Or, doar chestiunea privind momentul recepției finale și înregistrării bunului în registrul public, nu este suficientă și, cu atât mai mult nu este neapărat dependentă de chestiunea privind recunoașterea acestui bun imobil ca proprietate comună în devălmășie.

A indicat recurentul că, instanța de apel a luat ca bază pentru pronunțarea deciziei sale faptul că înregistrarea construcției comerciale cu numărul cadastral XXXX, a avut loc la data de 02.09.2012, după data înregistrării căsătoriei. Însă, a omis să ajungă la o concluzie tranșantă și anume dacă, construcția cu numărul cadastral XXXX a demarat anterior căsătoriei și, după caz, care a fost gradul de finisare a respectivei construcții anterior încheierii căsătoriei, circumstanțe esențiale pentru recunoașterea construcției comerciale cu numărul cadastral XXXX ca fiind proprietate comună în devălmășie a lui Sîrcu Ivan și Sîrcu Livia.

A relatat că la adoptarea deciziei, instanța nu a luat în calcul că proiectarea, obținerea actelor permissive pentru construcție, procurarea materialelor de construcție, cât și edificarea propriu zisă a construcției litigioase a fost efectuată în exclusivitate de către părât și pe cheltuielile exclusive ale acestuia. Edificarea construcției a început mult înainte de cunoștința părților, mai mult decât atât, la momentul înregistrării căsătoriei, construcția în cauză avea un grad înalt de finisare, fiind de fapt edificată. Procesul-verbal de recepție finală a construcției comerciale datat cu 01.09.2011 și înregistrarea construcției în registrul public, exprimă de fapt doar recepția finală a construcției, luarea la evidență cadastrală a acesteia și nici de cum nu stabilește timpul edificării construcției sau aportul părților la edificarea construcției.

A menționat recurentul că, instanța de apel a ignorat să ia în calcul, că anume pe acest teren, încă până la înregistrarea căsătoriei între părți, a fost de fapt edificată construcția litigioasă cu numărul cadastral XXXX și acesta avea deja un grad net superior de finalizare. Este neîntemeiată aserțiunea reclamantei precum că ar fi contribuit, pe parcursul căsătoriei, la sporirea simțitoare a valorii acestui bun imobil, cu atât mai mult că reclamanta, având sarcina probațiunii în acest sens, nu a prezentat pe parcursul judecării cauzei în instanța de fond nici o probă directă ce ține de valoarea, cât și însăși faptul contribuției invocate.

Consideră recurentul că instanța de apel, nu a ținut cont, că situația din prezenta speță urmează a fi apreciată în cadrul raportului de accesorie, astfel încât raportului juridic dedus judecății în prezenta pricină civilă îi sunt aplicabile în primul rând normele din materia accesiei imobiliare artificiale. Reclamanta nu a prezentat nici o probă, care ar demonstra careva contribuție a acesteia la edificarea construcției litigioase, sau care ar demonstra că ar fi suportat careva cheltuieți la procurarea materialelor de construcție încorporate în construcția litigioasă, necătând la faptul, că în acest sens, acesteia îi revine sarcina probațiunii.

A susținut că, instanța de apel la adoptarea deciziei din 27.10.2022, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat și aplicând eronat norme legale de drept material, care nu sunt relevante pentru soluționarea litigiului din prezenta pricină civilă. Acordând în mod nejustificat prioritate faptului că construcția litigioasă a fost înregistrată la organul cadastral după căsătoria părților, a omis cu desăvârșire să dea apreciere cuvenită avizului cu privire la repartizarea terenului pentru construcție din 13.03.2007 eliberat de arhitectul-șef al r-lui Strășeni, prescripției pentru construcția unui magazin mixt din 05.03.2007, planului de încadrare în teritoriu și planului

general din 05.04.2007, secvențelor video de la ceremonia căsătoriei părților din ziua înregistrării căsătoriei, declarațiilor martorilor Rus Pavel și Radu Vera - probe care demonstrează cert, că la data înregistrării căsătoriei, construcția în litigiu avea un grad net superior de finalizare.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 27 octombrie 2023.

La 28 februarie 2023, copia deciziei din 27 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 120).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Sîrcu Ivan, reprezentat de avocatul Dumitru Mîrzenco, la 21 aprilie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 17 mai 2023, a expediat în adresa participanților la proces copia recursului declarat de Sîrcu Ivan, reprezentat de avocatul Dumitru Mîrzenco, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 139).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Sîrcu Ivan, reprezentat de avocatul Dumitru Mîrzenco, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile

prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmens c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Sîrcu Ivan, reprezentat de avocatul Dumitru Mîrzenco, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Sîrcu Ivan, reprezentat de avocatul
Dumitru Mîrzenco.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni